
**НАУКОВИЙ НАПРЯМОК
«АМОРФНІ СПЛАВИ
ТА
НАНОСТРУКТУРНІ МАТЕРІАЛИ»**

**НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА
ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ**

НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ

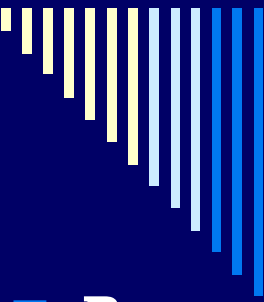
- теоретичні та експериментальні дослідження процесів фазоутворення в бінарних та багатокомпонентних аморфних сплавах;
  - числове моделювання процесів кристалізації в бінарних аморфних сплавах;
  - дослідження процесів утворення наноструктур при термічній або пластичній обробці аморфних сплавів;
  - розробка методів створення наноструктур в аморфних сплавах та дослідження структури і властивостей отриманих наноструктурних матеріалів.
-

НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

- Отримано рівняння теорії гомогенного зародкоутворення для бінарних сплавів, в яких враховано роботу утворення критичного зародка, що обумовлена флуктуацією концентрації та проведено узагальнення даної теорії на багатоконпонентні сплави.**
  - На основі аналізу процесу кристалізації для модельних бінарних сплавів теоретично обґрунтовано причини, що обумовлюють легку аморфізацію для сплавів з діаграмою стану евтектичного типу.**
-

- **Встановлено, що час повної кристалізації однокомпонентних двомірних і тримірних аморфних систем завжди є скінченним, а опис кінцевої стадії кристалізації за допомогою рівняння Колмогорова – Аврами є некоректним.**
- **Методом числового моделювання процесу кристалізації двомірних і тримірних аморфних систем знайдено, що кінетична крива як функція приведенного часу має універсальний вигляд.**
- **Запропоновано "комірчасту" модель процесу кристалізації бінарних аморфних сплавів, яка дозволяє описувати як інтегральні характеристики процесу кристалізації (кінетична крива, кількість і середній розмір кристалітів різних фаз), так і мікроскопічні характеристики об'єктів, що утворюються (розподіл фаз в перерізах тощо).**

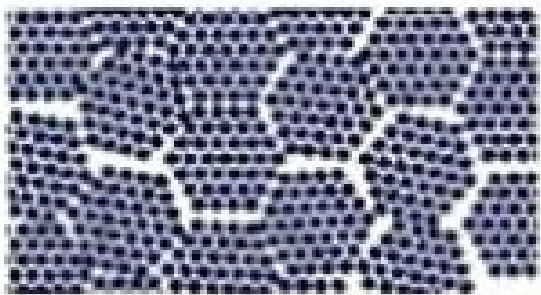
- **З'ясовано, що застосування техніки числового моделювання процесу кристалізації дає можливість адекватного визначення фізичних механізмів формування кристалічної системи на різних стадіях процесу кристалізації.**
- **Отримано систему рівнянь, що базуються на методі псевдопотенціалу і вдосконаленому варіанті термодинамічної теорії збурень та показано, що запропонована система рівнянь дозволяє розраховувати вільну енергію одно- та двокомпонентних рідких металічних систем.**

ЯВИЩЕ ФАЗОВОГО РОЗШАРУВАННЯ В РІДКИХ ТА АМОΡФНИХ СПЛАВАХ

- Отримано рівняння, які описують основні параметри процесу фазового розшарування в рідкій та аморфній фазі: ентальпію, відносну зміну об'єму при утворенні сплаву та максимальну температуру, до якої здійснюється процес розшарування.
- Показано, що застосування теорії гомогенного зародкоутворення з модифікованим виразом концентраційної залежності інтегральної відносної вільної енергії Гіббса для аморфної фази якісно вірно описує явище фазового розшарування і подальшого росту кристалічних фаз в аморфних сплавах.

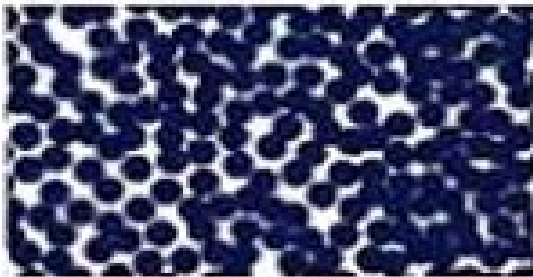

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУРНО- ЧАСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ АМОРФНИХ СПЛАВІВ

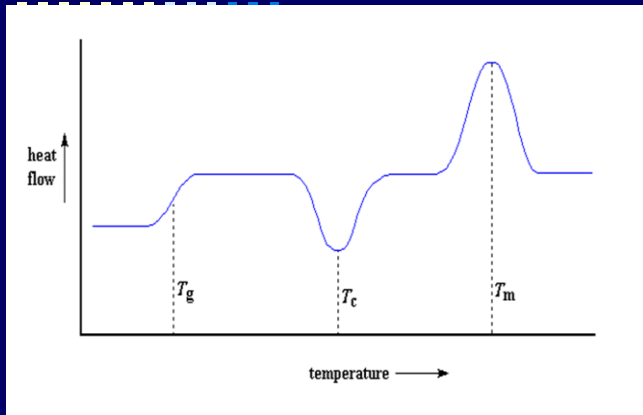

Crystalline Structure

- Встановлено, що додавання до базових бінарних аморфних сплавів високотемпературних легуючих домішок, таких як ніобій та молібден, уповільнює процес дифузії, що призводить до блокування росту нанокристалів, таким чином утворюється більш стабільна структура з меншим розміром нанокристалів.

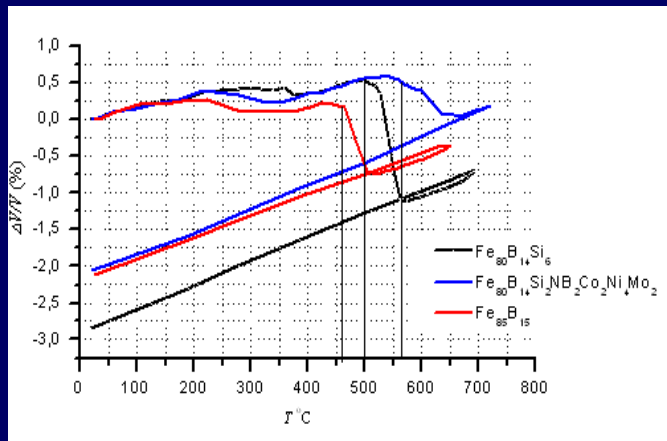

Amorphous Structure

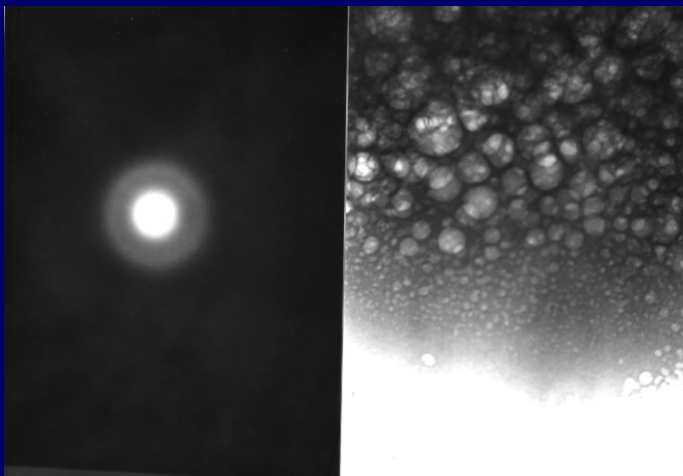
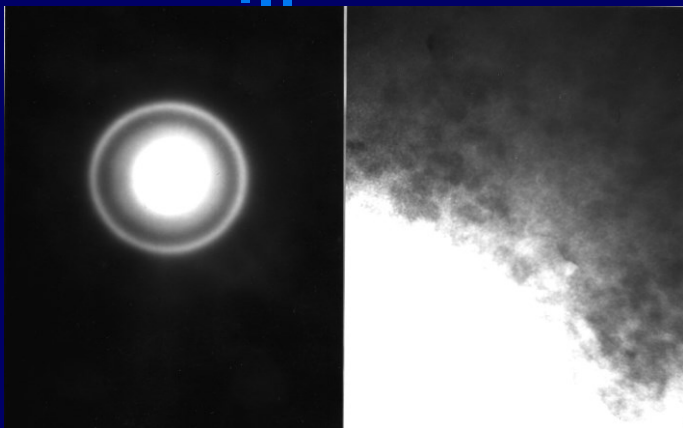
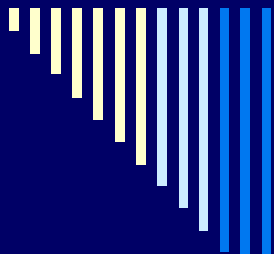
Показано, що

- тривала витримка бінарних аморфних сплавів при нормальних зовнішніх умовах призводить до зниження їх термічної стабільності, що є наслідком значної перебудови структури аморфних сплавів, яка полягає в збільшенні середніх розмірів в заморожених нанокристалів;

- багатокомпонентні аморфні сплави виявляються більш термодинамічно стійкими у порівнянні з бінарними, про що свідчить той факт, що для них температура початку інтенсивної кристалізації збільшується після тривалої ізотермічної витримки.

Експериментально доведено, що комплексна термомеханічна обробка аморфних сплавів призводить до підвищення температури початку інтенсивної кристалізації за рахунок руйнування «вморожених» центрів кристалізації.

- **Запропоновано методи отримання наноструктурного стану з початкового аморфного, а саме: кріообробка, термоциклування, термомеханічний вплив.**
- **За допомогою методів керованого наноструктурування з аморфного стану отримано сплави в нанокристалічному стані, що підтверджується результатами рентгенодифракційних експериментів.**
- **Встановлено, що неізотермічні режими термообробки дозволяють впливати на розмір вмерожених центрів кристалізації: термоциклування дозволяє регулювати розмір нанокристалів, а кріообробка фіксує існуючий розмір нанокристалів.**

ОСНОВНІ НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

- **Lysov, V.I., Tsaregradskaya, T.L., Turkov, O.V., Saenko, G.V. The studies of processes stabilizing structure and properties of metallic glasses under external influences (2013) Journal of Physical Studies, 17 (2), p. 2701.5.**
- **Lysov, V.I., Tsaregradskaya, T.L., Turkov, O.V., Saenko, G.V. The researches of influence of alloying on thermal stability and process of senescence of amorphous alloys (2011) Journal of Physical Studies, 15 (2)**
- **Lysov, V.I., Tsaregradskaya, T.L., Turkov, O.V., Saenko, G.V., Yarysh, V.V. Theoretical studies of the phase stratification process in amorphous binary alloys (2008) Journal of Physical Studies, 12 (3)**
- **Lysov, V.I., Tsaregradskaya, T.L., Turkov, O.V., Saenko, G.A., Yarysh, V.V. Phase stratification in disordered metallic systems (2007) Russian Journal of Physical Chemistry A, 81 (10), pp. 1571-1575**
- **Kunits'ky, Yu.A., Lysov, V.I., Tsaregradskaya, T.L., Fedorov, V. Ye., Turkov, O.V. Processes of Phase Formation in Amorphous Systems (2003) Metallofizika i Noveishie Tekhnologii, 25 (12), pp. 1563-1586**
- **Khar'kov, E.I., Lysov, V.I., Fedorov, V.E., Tsaregradskaya, T.L., Turkov, O.V. Evolution of theory and experimental investigation of homogeneous crystallization process for alloys (1997) Rasplavy, (5), pp. 30-37.**